

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΩΝ

Σε μιὰ φυλακή της Μαδρίτης, τὴν «Πρότυπο Φυλακή» ὅπως τὴν λένε, ἐπὶ ἐπὶ ὀλόκληρα ἐξεδίδετο μιὰ ἐφημερίδουλα μὲ τὸν τίτλο «Φουέρτζα» ἢ ὅποια στίς ἀρχές ἔκινλοφοροῦσε μεταξὺ τῶν φυλακισμένων καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς φυλακῆς, ἀργότερα ὁ μὸς ἀπέκτησε συνδρομητὰς καὶ ἐκτὸς τῆς φυλακῆς.

Διευθυντὴς τῆς ἦταν ἕνας διεθνῆς ἀπατεῶν, ὁ ὁποῖος μιλοῦσε καὶ ἔγραφε στὴν ἐντέλεια πολλὲς γλώσσες καὶ ὁ ὁποῖος ἔγραφε ἄρθρα καὶ χρονογραφημένα γαλλικά, γερμανικά, ἀγγλικά, ἰταλικά καὶ ἰσπανικά, δίνοντας ἔτσι στὴν ἐφημερίδα— ἢ μᾶλλον στὸ περιοδικὸ γιὰτί ἐκινλοφοροῦσε κάθε 15 καὶ ἄλλοτε κάθε 20 μέρες— ἕνα διεθνή χαρακτήρα. Ἡ «Φουέρτζα» τυπωνόταν μὲ ὄραια καλλιγραφικὰ ψηφία ποὺ τὰ ἐγράφε ἐπάνω σὲ μιὰ πέτρα κάποιος φυλακισμένος καλλιτέχνης χαρακτῆς, ὁ ὁποῖος κρυβόταν ὑπὸ τὸ ψευδώνυμο «Καίσαρ». Ἐπάνω στὴν πέτρα αὐτὴ ποὺ χρῆσιμευε ὡς πιεστήριο, ὁ Καίσαρ ἐγράφε ὑπονοηματικὰ τὸ κείμενον τῶν ἀρθρῶν τῶν χρονικῶν τῶν εἰδήσεων κ.λ.π. Ὁ διευθυντῆς, ὁ σχεδιαστὴς καὶ οἱ συντάκται τοῦ περιοδικοῦ ἔμεναν ὅλοι σὲ ἕνα μεγάλο κελί, ποὺ οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι τὸ ὀνομάζαν τὸ κελὶ τῶν «διανοουμένων».

Ἔννοεῖται ὅτι οἱ ἐκδοταὶ δὲν ἐβγαζαν τὴν ἐφημερίδουλα τους μόνο ἀπὸ φιλοδοξία ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ βγάλουν τὰ ἐξοδα τους. Καὶ ἐπειδὴ φρικὰ τὸ κριώτερο ἔσοδο μιὰς ἐφημερίδος εἶνε ἡ ἀγγελίαις ὅλη ἡ τετάρτη σελὶς τῆς «Φουέρτζα» ἦταν ἀπερωμένη σὲ ἀγγελίαις. Ἡ τετάρτη σελὶς τῆς «Φουέρτζα» ἐπιληροφοροῦσε λόγου χάριν τοὺς ἐκτὸς τῆς φυλακῆς ἀναγνώστες τῆς οἱ μὲς τὴν φυλακὴ λειτουργοῦσε πρότυπο καφενεῖο ποὺ ἔφτειεσαν ὀραϊότατον καφέ καὶ φθινό, ὅτι ἐπίσης λειτουργοῦσαν στίς φυλακὲς διάφορα ἐργαστήρια μὲ πρώτης τάξεως τεχνίτες, ὅτι ὑπῆρχαν ἀκόμη τέσσερα ἐνεχειροδανεῖσθια. Ἐπίσης ἐδημοσιεύοντο ἀγγελίαις στίς ὁποῖες διάφορα φυλακισμένοι ζητοῦσαν νὰ πωλήσουν τὰ προϊόντα τους ἢ νὰ ἀνταλλάξουν μὲ ἄλλα τῶν ὁποῖων εἶχαν ἀνάγκη, λόγου χάριν παντόφλες μὲ καφέ, πίπες μὲ ἀσπάρροχου κ.λ.π.

Ἡ ἄλλες τρεῖς σελίδες τῆς ἐφημερίδος ἦταν γεμάτες ἄρθρα περὶ ἠθικῆς, χρονογραφημάτων, διηγήματα, ποιήματα, εἰδήσεις κ.λ.π. καὶ ἄρθρα ὑπερ τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν φυλακῶν ἐπὶ τὸ ἐπιφελέστερον καὶ τῆς καλλιτέρας χρησιμοποίησεως τῶν φυλακισμένων.

Κάθε τόσο ἡ «Φουέρτζα» ἐνεργοῦσε μεταξὺ τῶν ἀναγνοστών τῆς καὶ ἀπὸ ἕνα δημοήφισμα περὶ τοῦ πῶς γράφεται ἡ κάθε λέξις καὶ ποιὲς εἶνε ἡ σημασίαις τῆς.

Ἐνας τόμος τῆς μοναδικῆς στὸν κόσμῳ ἐφημερίδος αὐτῆς σώζεται στὸ «Ἐγκληματολογικὸ Μουσείον» τῆς Μαδρίτης.

ψεις... Γιατί φαντάζομαι πῶς θά'χῃ τύψεις αὐτὴ ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα...

ΕΚΤΩΡ.—Ὅχι, δὲν ἔχει τύψεις...
 ΕΡΡΙΚΕΤΗ.—Μὰ τότε θὰ εἶνε ἐνα ἄθλιο πλάσμα... Ἐλέγατε, ὁμως, ὅτι θὰ διηγείσθε τὴν ἱστορία μου, ἐνὸς σεις ἐξεφύγατε...
 ΕΚΤΩΡ.—Συγγνώμη, δὲν ἐξέφυγα οὐτὸς μιὰ γραμμῆ...
 ΕΡΡΙΚΕΤΗ.—Τὶ εἶπατε, παρακαλῶ;
 ΕΚΤΩΡ. (μέσα του). Τώρα εἶνε ἡ κρίσιμος στιγμῆ... Πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ! εἶνε ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσῃ! (Δυνατὰ μὲ γλυκότητα). Μὴ θυμῶνετε, σὰς παρακαλῶ... Μπορεῖτε νὰ ἔχετε ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην σὲ μένα... Ἐνας μυθιστοριογράφος εἶνε σὺν ἐξομολογητῆς... Ἄν ἡ ἀλήθεια σὰς τρομάζει μποροῦμε νὰ βροῦμε ἐλαφρυντικὲς περιπτώσεις...

ΕΡΡΙΚΕΤΗ.—Μὰ δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ ἐλαφρυντικὲς περιπτώσεις ἐγὼ! Θέλετε νὰ γράψετε ἕνα μυθιστόρημα γιὰ μένα; Ἀκούστε, λοιπόν, τὴν ἀληθινὴ ἱστορία μου... Μιὰ χθὴρα κυρία κατοικεῖ τὸ πῶδι τῆς καὶ μὲ τὸν πατέρα της... Περιποιεῖται διαρκῶς τὸν πατέρα της καὶ ἀνατρέφει τὸ παιδί της. Τὴν ἡμέρα κάνει μάθημα τοῦ μικροῦ. Τὸ βράδι παίζει μετξὶ καὶ τὸ γέρον... Ἡ ἱστορία αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἴδια κάθε μέρα...

ΕΚΤΩΡ.—Καὶ εἶπατε;
 ΕΡΡΙΚΕΤΗ.—Ἐπειτα δὲν ἔχει, σὰς βεβαιῶ!
 ΕΚΤΩΡ. (δυσφορῶν).—Θέλει νὰ ποῦ κάνει τὴν τίμα, σὲ μένα ὁμως, δὲν περνῶν αὐτὰ... Ἐμπρός, λοιπόν, ἄς τελειώνομε μιὰν ὄρα γρηγορότερα... (Δυνατὰ). Μὰ πῶς θέλετε νὰ μὲ κάνετε νὰ πιστέψω, ἐγὼ ποῦ εἰδάβασα τὸ μιλιετῆ μου... Καὶ ὁ Ἰσίδωρος; Τὶ δουλειὰ ἔχει ὁ Ἰσίδωρος; Καὶ τὸ ραντεβού μὲσα στὸ ἀμάξι;
 ΕΡΡΙΚΕΤΗ. (κασμένην στὰ γέλια).—Ἄ, τὰ εἰδαβάσατε, λοιπόν, ὅλα καὶ ἐπιστέψατε... (Πηγαίνει στὸ γραφεῖο καὶ πέρνει τὴν ἐπιστολὴν ποὺ εἶχε ἀρχίσει). Ἰδοὺ τὴν τοῦ ἔγραφα τοῦ Ἰσίδωρου... Μὴ διατάξτε, διαβάστε, τὸ θέλω!

ΕΚΤΩΡ. (ἀφοῦ εἰδάβασε κατάπληκτος).—Δὲν εἶνε δυνατὸν!
 ΕΡΡΙΚΕΤΗ.—Ἐπιστέψατε, λοιπόν, τώρα;
 ΕΚΤΩΡ.—Ἄ! Ὄστε ὁ Ἰσίδωρος... εἶνε θεοὺς σας;
 ΕΡΡΙΚΕΤΗ.—Ἀδελφός τοῦ πατέρα μου, φίλτατε κύριε...
 ΕΚΤΩΡ. (ἔξω φρενῶν).—Ὄστε, σὺν νὰ λέμε, εἰσάστε τίμα γυναῖκα;
 ΕΡΡΙΚΕΤΗ. (τοῦ δίνει μὲ χαμόγελο τὸ χέρι της).—Τὸ κατὰβάτ' ἐπὶ τέλους;
 ΕΚΤΩΡ. (μὲ ἀπελπίσιαν).—Κρίμα στὸ ἀριστούργημα μου!...

Ζυλιέν ντέ Τορίκ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΠΟΝΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΤΗΜΕΝΗΣ

Ἄποψε κρῖο ἔκαμε, κρῖο καὶ τραμουτῆνα καὶ ἔχιονιστῆκαν τὰ βουνὰ λαχίστῆκαν καὶ οἱ κόμητοι καὶ σεις περιβολάκια μου μὴ πολυπαρῆσθῆτε γιὰτ' ἔχασα τὸν ἀγαπῶ, τὸ ψευτὴ τῆς ἀγάπης π' ὅταν μὲ φίλιε μούλεγε πάντα θὰ μὴ ἀγαπᾷ καὶ τώρα μ' ἀπαρνήθηκε σὺν καλαμὰ στὸ κάμλο ὅπου τῆς κόβουν τὴ κορφή ἢ ἡ καλαμὰ πορμενεῖ. Σὲ τὶ τραπέζι κάθεται, σὺν ποῦ τρώγει καὶ πίνει ποιανῆς τὰ χέρια τὸν κερνοῦν καὶ τὰ δικὰ μου τρέμουν ποιανῆς τὰ μάτια τὸν κοιτοῦν καὶ τὰ δικὰ μου κλαίνε...

Η ΠΕΡΔΙΚΑ

Μιὰ πέρδικα κυνήθηκε σ' ἀνατολὴ καὶ δύση πῶς δὲν εὐρέθη κυνηγὸς στὰ δίχτυα νὰ τὴ βάλῃ. Τάξουσαν ἕνας κυνηγὸς μ' ἔβαλε κατὰ γνόμῳ καὶ ἔσπησε βρόδρα στὸ γιαιλό καὶ ξόβεργα στὰ δένδρα τὰ δίχτυα τὰ μεταξοτὰ στὲς κρῖες τὲς βροστούλες. Ἐκεῖ ποῦ πῆγε γιὰ νὰ πῆ, νὰ λούσῃ τὰ φτερά τῆς ἐμπλέχθηκεν ἡ πέρδικα σὲ μεταξένιο δίχτυ. — Πέρδικα ποῦ κυνήθηρες ἦρες τὸ κυνηγὸ σου. — Ἄσθε μὲ κυνηγῶν μου, νὰ σοῦ γλυκοκαλῆσω γιὰτὶ τὸ δίχτυ μ' ἐσφιξε μ' ἐγὼ διὰτὶ σοῦ δῖμαι... Τὴν πίστευεν ὁ κυνηγὸς ἢ τὴ πέρδικα πετρεῖ. Φωτὰ σὲ κἀφή, κυνήγε, φωτὰ μ' ἄς σ' ἀσβολώσῃ ὅτ' ἀφρησε τὴ πέρδικα νὰ κελαιδιὰ σ' ἄλλους.

Π Ο Θ Ο Σ

Διηγοῦν οἱ κόμητοι γιὰ νερά καὶ τὰ βουνὰ γιὰ ζινῖα καὶ τὰ γεράκια γιὰ πουλιὰ καὶ ἐγὼ Δέσπο μ' γιὰ σένα. Σῶρε νὰ πῆς τῆς μάνας σου νὰ μὴ μὲ καταριέται τὶ θὰ τὴν κάμω πεδῶρα. τὶ θὰ τὴν κάμω μίνα στὴ κόρη τῆς τῆς δευτέρῃ. σ' ἐστὶ τὴ μαυρομάτα ποχεις τὸ μάτι σὺν ἐλῆα, τὰ φρούδια σὺν γαϊτάνι πῶχεις τὰ ματοτόνιουρα σὺν φράγκακο δοξάρι. Τὸ χέρι σου τὸ παχουλῶ, τ' ἄσπρο καὶ τὸ δροσάτο νὰ τῶγα γιὰ προσκέφαλο σ' ἕνα μαρμαροβουτὶ νὰ σὲ χορτάσω φίλημα στὰ μάτια καὶ στὰ φρούδια, χαμηλώσε τὸ φέσι σου καὶ σηκώσε τὰ φρούδια νὰ μὴ φωνοῦνε τὰ φίλια νὰ μὴ σὲ καταλόβουν καὶ σὲ ζηλέψουν τὰ πουλιὰ τῆς ἀνοῖξης τ' ἀρόνια καὶ σ' ἀπεικάσῃ ὁ Βασίληας καὶ σὲ ζητήσῃ ταίρι.

Η Β Λ Α Χ Α

Θέλουν ν' ἀνθίσουν τὰ κλαδιὰ καὶ ὁ πάγος δὲν τ' ἀφίνει θέλω καὶ ἐγὼ νὰ σ' ἀρνήθῃ καὶ ὁ πόνος δὲ μ' ἀφίνει τὸ χέρι σου τὸ παχουλῶ τ' ἄσπρο καὶ τὸ δροσάτο νὰ τῶγα γιὰ προσκέφαλο τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύκτες νὰ τὸ χορτάσω φίλημα νὰ τὸ χορτάσω χάδι. Κι' ἐσὺ μοῦ φεύγεις Βλάχα μου καὶ ἐγὼ τὶ θε νὰ γίνω σὲ μιὰ σαχούλα θ' ἀνεβῶ νὰ κάθουμαι νὰ κλάγω νὰ κάμω λίμνη κλαίγοντας, νὰ βγῇ μιὰ κρῖα βρόδῃ ν' ἀρχοῦντ' ἡ ἄσπρες γιὰ νερὸ ν' ἀρχοῦντ' ἡ μαυρομάτες ν' ἀρχεται καὶ ἡ Βλαχοῦλα μου νὰ τὴν συχοποῦζῳ!... (Ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ κ. Αἰμ. Πτολεμαίου)

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΣ ΕΡΩΤΑΣ

Ἄφορ καθεὶς μας πέραςσε μιὰ ἔξοχη ζωὴ καὶ ζεῖ μὲ τὴν ἀνάμνηση στιγμῶν ποῦχουν πεθάνει, γιὰ τὴ ναυαγισμένη μας καὶ πένθημη ψυχὴ ὁ ἔρωτάς μας τὸ ηῆσχο ἄς εἶνε τὸ λιμάνι. Τὰ χᾶδια μας ἂν δὲν μποροῦν τὴ μέθη νὰ μᾶς φέρνουν ἄς ἔξερουν, σιγαλινὰ καὶ ἀργὰ νὰ ναυουρίζουν καὶ ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου ἄς σέβεται τὴ σιωπῆ, τὶς ὥρες ποῦ οἱ ψυχῆς, στοχαστικῆς, στὸ παρελθόν γυρίζουν. Ἄς εἶμαστε σὺν ἀδερφός καὶ ἀδερφῇ ποῦ ζοῦνε στὸ πένθημῳ τὸ σπιτί τους γέροι καὶ ξεχαρμῖνοι καὶ ποῦ κανεῖς τους τίποτα πλέον δὲν περιμένει ἡμερμ καὶ εἰδωνεῖδιση ἢ ἀγάπη μας ἄς εἶνε καὶ στίς ψυχῆς μας τὶς ἡλώμες ἀγτίδες τῆς νὰ χύνῃ σὺν ἕνας φθινοπωρινὸς ἥλιος ἢ Καλωσύνη. Κώστας Οὐράνης